
Jak poznat skutečně kvalitní potraviny?

Jana Boučková

World
Obesity
Day March 4

EASO

European Association for the Study of Obesity

EASO
ECPO

European Coalition
for People living
with Obesity

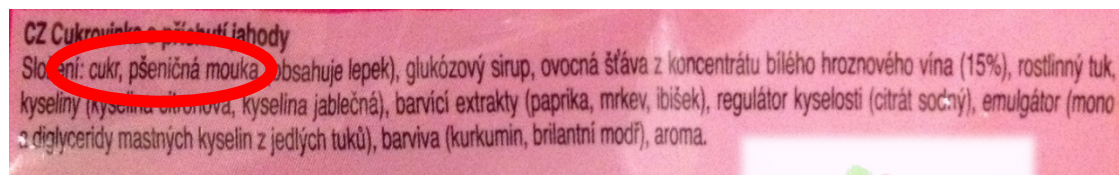
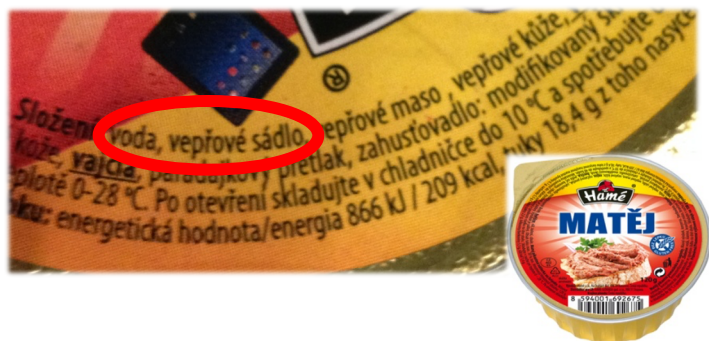
Jaké údaje jsou z hlediska kvality a bezpečnosti potravin nejdůležitější?

- datum minimální trvanlivosti nebo datum použitelnosti
- přítomnost alergenů
- složení
- výživové údaje

Jak vybírat podle složení?

- složky se řadí **sestupně dle obsahu**, tzn. že složka, které je ve výrobku nejvíce, je na prvním místě
- Podle pořadí uvedených složek **lze odhadnout kvalitu potravin**
  - celozrnné výrobky – celozrnná mouka ve složení na prvním místě
  - paštika – kůže, sádlo x játra, maso
  - snažte se vyhnout potravinám, kde je na prvním místě uveden cukr

---

Kysaný mléčný dezert

Složení: 51% kysaná mléčná složka, 29% želé, 20% ochucující (čoko/jahoda/jablko/karamel) složka, Mléčná složka: mléko, **bramborový škrob**, smetanová kultura, Želé: pitná voda, **cukr**, želírující látky **E440, E406**; stabilizátory **E410, E450, E341**; náhradní sladidla **E951 a E950**, **konzervant E202**; žluté želé: broskvové aroma, barvivo **E160a**, jahoda: **glukózo-fruktózový sirup, cukr**, jahody 8%, zahušťovadla: modif. kukuřičný škrob a pektin; jahodový a jablečný koncentrát, aroma, barviva: karmíny a karoteny; rostl. tuk, jedlá sůl, aroma

Bílý jogurt

Složení:
Mléko, Mléčná bílkovina,
Jogurtová kultura

Nugátová pochoutka

Složení: cukr 58 g, plně ztužený tuk (z palmových jader) sušená mléčná syrovátka, kakaový prášek se sníženým obsahem tuku, pražené arašídny, sójová mouka, sójový lecitin, E 476, aroma

Hořká čokoláda

Složení: Kakaová hmota, cukr, kakaové máslo, vanilka

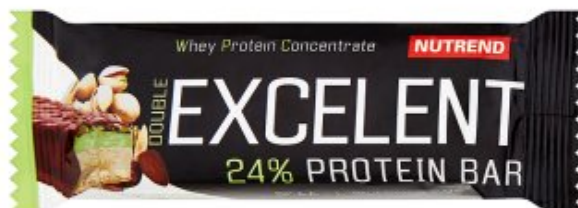
Jak vybírat podle výživových údajů?

- co nejnižší obsah nasycených mastných kyselin
- co nejnižší obsah cukru
- co nejnižší obsah soli
- co nejvyšší obsah vlákniny (pokud je uveden)

Výživové údaje	na 100 g/100 ml
Energetická hodnota	kJ/kcal
Tuky	g
<i>z toho</i>	
- nasycené mastné kyseliny	g
Sacharidy	g
<i>z toho</i>	
- cukry	g
Bílkoviny	g
Sůl	g

Cukr má mnoho názvů – součet v tabulce

Složení: Glukózo-fruktózový sirup, mléčná čokoláda 14 % (cukr, kakaové máslo, kakaová hmota, sušené plnotučné mléko, emulgátory sójový lecitin a E 476, vanilkový extrakt), izolát sójových bílkovin, syrovátkový proteinový koncentrát, invertní sirup, rostlinný tuk, sójové vločky, krém s příchutí vanilky (cukr, palmový a bambucký olej, sušená syrovátka, sušené odstředěné mléko, emulgátor sójový lecitin, aroma, barvivo E 160c), pistácie 3,5 %, kokos, antioxidant oxid siřičitý, emulgátor řepkový lecitin, kukuřično-bramborový extrudát (kukuřičná krupice, bramborová kaše, cukr, pšeničná vláknina), aroma, L-glutamin, antioxidant přírodní směs tokoferolů, zahušťovadlo guarová guma, L-leucin, vitaminový premix (vitaminy: C, niacin, E, kyselina pantotenová, B2, B6, B1, kyselina listová, biotin, B12), směs koncentráту světlice barviřské a extraktu spiruliny, L-soleucin, L-valin, barvivo karamel, konzervant kyselina sorbová

Nutriční hodnoty: E 1841 kJ, B 24 g, T 18,5 g, S 42 g, C 30,5 g, vl. 2,2 g

---

**Maximální množství přidaného cukru na den je 50 g,
tj. přibližně 12 kostek cukru**

50 g

4 g

**Kefír ochucený (450 g)
= 29 g přidaného cukru**

**Kefír neochucený
= žádný přidaný cukr**

Výrobky „bez přidaného cukru“

V raw tyčince se skrývá až 27 g cukru!

Složení: **datle 64 %**, BIO jablka 35 %, skořice 1 %

V litrovém džusu se skrývá až 120 g cukru!

Cereální neznamená automaticky zdravé

Složení: Obiloviny 46,1% (pšeničná mouka, rýžová mouka, pšeničné otruby), mléčná náplň 40% [cukr, rostlinný tuk (palmový, shea; v různém poměru), sušená mléčná směs 23% (syrovátka, mléko), emulgátor: slunečnicový lecitin, aroma, vanilkový extrakt], cukr, kakaový prášek se sníženým obsahem tuku 4,8%, sušené mléko odtučněné, pražený ječmen.

Nutriční hodnoty: E 1806 kJ, B 8,3 g, T 15 g, z toho SAFA 5,2 g, S 63 g, C 31 g

Sýr nebo veganský „sýr“

= mléko, sůl, mlékařské kultury

28 g kvalitních bílkovin, 10 g nasycených
mastných kyselin, dobře využitelný vápník

= voda + kokosový tuk + škrob + aditiva

0 g bílkovin, 20 g nasycených mastných
kyselin

BIO salám je stále salám a nemůžeme jej jíst neomezeně

	BIO	neBIO
Složení	Vepřové maso, sůl, dextróza, koření, E301, E250	Vepřové maso, sůl, dextróza, koření, E301, E250, E252
Cena za kg/Kč	1713	799
Energie/kJ	1487	1507
Bílkoviny/g	26	25
Tuky/g	28	29
Sacharidy/g	0,5	0,5

Uzeniny – nesledujte jen podíl masa na obalu, ale nutriční složení

Výrobci v obou případech uvádějí obsah 85 % masa

Energetická hodnota	968 kJ	1270 kJ
Tuky	17 g	27 g
z toho nasycené	6,9 g	8,9 g
Sacharidy	0,1 g	1
z toho cukry	0,1 g	0,9 g
Bílkoviny	16 g	15 g

Snadnější značení – Nutri–Score

- nutriční značení, které převádí nutriční hodnotu potravinového produktu do jednoduchého kódu skládajícího se z 5 písmen, **A-B-C-D-E**
- každé písmeno má vlastní barvu, od zelené do červené, systém je tak podobný jednoduchému semaforovému systému

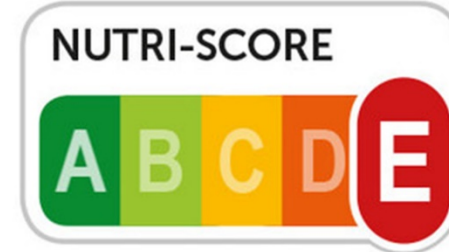

Co nutriční značení Nutri-Score sleduje?

- živiny, na které je třeba si dávat pozor – **celkové tuky, nasycené mastné kyseliny, cukr, sůl a energetická hodnota**
- bere v úvahu i pozitivní živiny a složky potravy – **množství bílkovin, vlákniny, % podíl ovoce, zeleniny, ořechy, některé oleje**
- rozlišení vhodnějších potravin od méně vhodných – snadnější výběr pro spotřebitele
- pomáhá výrobcům přesunout se do „vyšší třídy zdravoti“

Nutriční hodnocení Nutri-Score v praxi

Naše zdraví a optimální hmotnost začíná v obchodě

- **Nenakupujte hladoví!** Připravte si předem „nákupní“ seznam.
- Sledujte **složení** a **výživové hodnoty potravin**
- Nenechte se zlákat reklamou a „výhodnými“ nabídkami v podobě XXL balení apod.
- Potravinu **v akci** nechte „nepoučeným“
- Zaměřte se na **kvalitu potravin, neřidte se jen obalem (barvy, obrázky, tvrzení)**

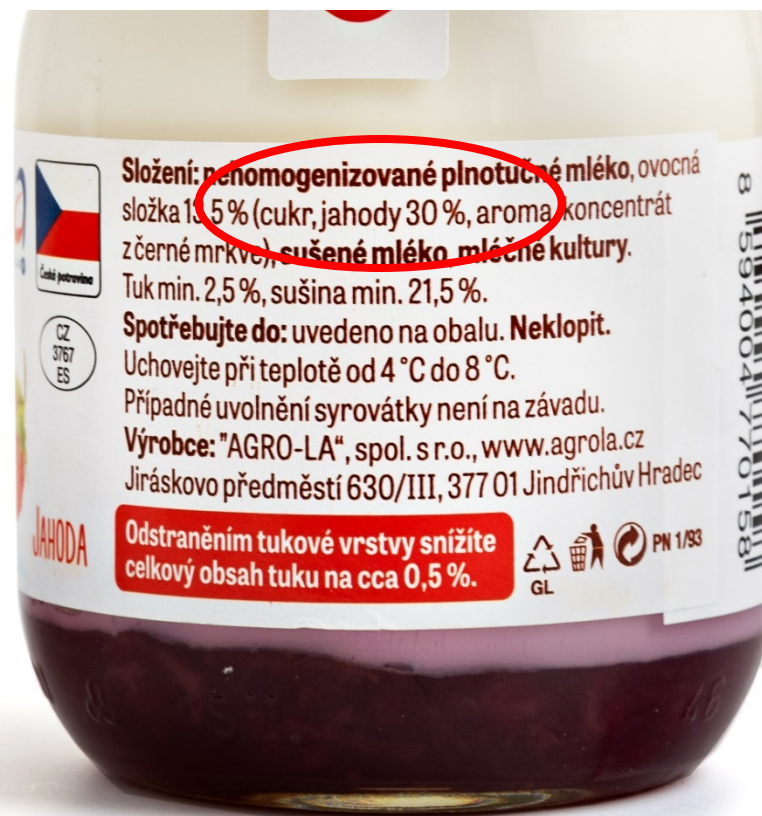

Malý test na závěr 😊

Víte, kolik jahod je v jahodovém jogurtu?

8 g = 1/2 jahody

Budte chytrí 😊

Raději takhle...

